

[Arbejds- og Socialministeren.]

der hed Børnehjælpsarbejde og Børneopdragelsesarbejde, udelukkende paa privat Grundlag og private Midler, som blev skaffet til Veje, og det gjaldt, saa vidt jeg husker, til omkring 1905, da vi fik de første Børnelove. Men selv efter Børnelovens Ikrafttræden ligger det saaledes, at saadanne Opdragelseshjem som Braaskovgaard og Bøggildgaard, der først blev købt i 1908, gennem flere Aar blev drevet, paa den Maade, at det var Bestyreren, som havde forpagtet Ejendommen. Alt det er saare godt, og vi skylder Pionerne paa dette Omraade ikke alene en Tak, men ogsaa en Anerkendelse for, hvad de har udrettet gennem disse Aar. Det var varmtfølede Mennesker, som forstod ikke alene at holde deres egen Begejstring ved lige, men ogsaa at vække en saadan Begejstring hos deres Medmennesker, at Beløbene i stor Udstrækning blev skaffet til Veje ad Frivillighedens Vej.

Men jeg vil sige til det ærede Medlem Hr. Søren Olesen og andre ærede Medlemmer, at det i Dag ligger lidt anderledes. Hvis man i Dag gør op, hvor meget i et saadant privat Hjem der hviler paa private Tilskud, og hvor meget der hviler paa offentlige Tilskud, vil man give mig Ret i, at Procenten for de privates Andel i Driftsudgifterne bliver grumme, grumme ringe. Jeg siger ikke dette som en Kritik, men som en Konstatering. Og deraf følger, at hvis der er varmtfølede Folk, der ønsker at oprette et Børnehjem i Dag, kan det ikke nytte, at de har det store Hjerte, hvis ikke de samtidig er i Besiddelse af det, jeg vil kalde en betydelig Egenkapital. Vi maa ikke glemme, at Vilkaarene har ændret sig ganske betydeligt i de senere Aar.

Der er faldet Udtalelser om, at man skulde se at faa flere Børnehaver. Det er et Spørgsmaal, som vi har Opmærksomheden henvendt paa; ogsaa vi synes, det er bydende nødvendigt at faa en Løsning af dette Spørgsmaal. Men der er det at sige til det, at det i Øjeblikket ligger lidt tungt med at skaffe Byggematerialer til disse Institutioner. Jeg erkender, at her er et Problem, og jeg vil sige som min Opfattelse, at i det Øjeblik Flygtningsskarerne forsvinder ud af Landet, skulde der ikke være noget til Hinder for, at man kunde indrette nogle af Træbarakkerne forstandigt og tage dem midlertidigt i Brug som Dag-hjem og derigennem afhjælpe nogle af de værste Følger af, at der er alt for faa Børnehaver i Forhold til Behovet.

Paa en Række andre Omraader har

man rejst Kritik, f. Eks. af Lønningerne. Jeg erkender, at der udføres et ganske stort Arbejde rundt omkring paa Hjemmene, og det er rigtig nok, at Afsløningen til en Forstanderfrue er ikke ret stor; jeg tror 1 200 Kr. plus 35 pCt. Tillæg. Nu er det ingen Sag at kræve ind; men man kan bare se den Smule, jeg har stillet op, det bliver dog altid til 5—6 Millioner Kroners Merudgift. Men vi maa tage alle Forhold i Betragtning: en Forstander og hans Familie har i Dag imod Afkortning Kost og Logi, Lys og Varme, saa jeg er lige ved at tro, at man skal ret højt op i Graderne af Embedsmænd, for at en Embedsmand, naar han har betalt de Goder, som Forstandere for disse Hjem som Regel har, altsaa Kost og Logi, Lys og Varme, har det til overs, som en Forstanderfamilie har. Det er Ting, vi bør tage med ind i vore Overvejelser.

Jeg vil ikke paa Forhaand afvise en Drøftelse, heller ikke en Drøftelse af Lønspørgsmaalet; men jeg mener, at man ogsaa skal overveje, hvilke Goder der er knyttet til disse Stillinger; og det er Goder, som i Dag repræsenterer ret betydelige Beløb. Enhver kan bare se paa sit eget Budget, hvilken Udgift han har til disse Ting i Aarets Løb, saa vil han give mig Ret i, at der er lidt Ræson i de Betragtninger, jeg fremfører her. Jeg indrømmer, at Lønningerne, indtil Reguleringen i Henhold til Tjenestemandsløven har fundet Sted, er knappe. Jeg er maaske den eneste af dem, der har haft Ordet her, der har gjort Tjeneste paa et saadant Hjem; jeg har været Lærer der et Aars Tid, saa jeg kan tale lidt med om det. Det er ikke helt det samme at være knyttet til en saadan Institution som at være Kommunalærer og kunne dreje Nøglen om Lørdag Eftermiddag og have fri til Mandag Morgen Kl. 8. En Lærer eller Forstander eller Medhjælper paa disse Institutioner kan nok have Frihed, men det er, hvad jeg kalder bunden Frihed, for han har Ansvar for, hvad der sker, og der kan snart indtræde et eller andet.

Jeg vil gerne medvirke til, at vi tager en Drøftelse om disse Forhold, ganske lidenskabsløst, og stiller det op saaledes, at vi ogsaa økonomisk kan gøre Forholdene tillokkende, saa vi kan faa de bedst egnede Kræfter, ikke alene som Forstandere og som Lærere, men ogsaa som Medhjælpere og som Ledere paa vore Haandværkerinstitutioner, paa vore Landbrugs- og Gartneriafdelinger o. s. v. Det betyder nemlig saa overmaade meget, om man faar netop de rigtige Folk ind. Det behøver man